

Βρυξέλλες, 25.11.2020
C(2020) 8377 final

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 25.11.2020

**σχετικά με την εξαίρεση του τερματικού σταθμού ΥΦΑ του Ανεξάρτητου Συστήματος
Φυσικού Αερίου Αλεξανδρούπολης από τις απαιτήσεις που αφορούν την πρόσβαση
τρίτων και την τιμολογιακή ρύθμιση**

(Το κείμενο στην ελληνική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 25.11.2020

σχετικά με την εξαίρεση του τερματικού σταθμού ΥΦΑ του Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου Αλεξανδρούπολης από τις απαιτήσεις που αφορούν την πρόσβαση τρίτων και την τιμολογιακή ρύθμιση

(Το κείμενο στην ελληνική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 2009/73/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/EK (στο εξής: οδηγία 2009/73/EK)¹, και ιδίως το άρθρο 36,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

(1) Το Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού Αερίου Αλεξανδρούπολης (στο εξής: ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης) είναι ένας σχεδιαζόμενος τερματικός σταθμός ΥΦΑ στην Ελλάδα (EL) με ετήσια δυναμικότητα αεριοποίησης 5,5 δισ. κυβικά μέτρα ετησίως (στο εξής: ΔΚΜ/έτος), ποσότητα ισοδύναμη με 66,3 TWh/έτος². Το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης είναι ιδιοκτησία της Gastrade Ανώνυμη Εμπορική, Κατασκευαστική και Τεχνική Εταιρεία Φυσικού Αερίου (στο εξής: Gastrade). Οι υφιστάμενοι μέτοχοι της Gastrade είναι η κα Ασημίνα-Ελένη Κοπελούζου (60 %), η Gaslog Cyprus Development Limited (20 %) και η Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ Α.Ε.) (20 %).

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (2) Με αίτηση που υπέβαλε στις 26 Ιουνίου 2018, και επικαιροποίησε με συμπληρωματική αίτηση της 5ης Μαΐου 2020, η Gastrade αιτήθηκε να εξαιρεθεί από τον διαχωρισμό, την πρόσβαση τρίτων και την τιμολόγηση βάσει του άρθρου 36 της οδηγίας 2009/73/EK για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 25 ετών μετά την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας της.
- (3) Πραγματοποιήθηκε δοκιμή της αγοράς σε δύο στάδια τα έτη 2018 και 2020. Οι λεπτομέρειες και τα αποτελέσματα της δοκιμής περιγράφονται στο κεφάλαιο 5.2. κατωτέρω.
- (4) Μετά την ολοκλήρωση της δοκιμής αγοράς στις 24 Μαρτίου 2020, η ελληνική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (στο εξής: ΡΑΕ) αξιολόγησε το αίτημα και ζήτησε από την Gastrade να επικαιροποιήσει την αίτησή της. Τέλος, στις 17 Σεπτεμβρίου 2020, η ΡΑΕ εξέδωσε απόφαση με την οποία ενέκρινε το αίτημα εξαίρεσης υπό συγκεκριμένους όρους που καθορίζονται στην εν λόγω απόφαση, την οποία

¹ EE L 211 της 14.8.2009, σ. 94.

² Για τη μετατροπή σε TWh/έτος, χρησιμοποιήθηκε θερμογόνος δύναμη 12,05 kWh/m³.

κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 25 Σεπτεμβρίου 2020 (στο εξής: απόφαση ΡΑΕ).

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- (5) Το έργο ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης είναι ένας πλωτός τερματικός σταθμός ΥΦΑ στη Βόρεια Ελλάδα, στην περιοχή της Αλεξανδρούπολης. Περιλαμβάνει μια υπεράκτια πλωτή μονάδα παραλαβής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ΥΦΑ σε απόσταση περίπου 10 χιλιομέτρων από την ακτή (στο εξής: FSRU), μόνιμες υπεράκτιες εγκαταστάσεις, και ένα σύστημα υποθαλάσσιου και χερσαίου αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου (στο εξής: αγωγός). Θα έχει τη δυναμικότητα αποθήκευσης 150 000 έως 170 000 κυβικών μέτρων ΥΦΑ, που ισοδυναμεί με 630 000 κυβικά μέτρα ανά ώρα (5,5 ΔΚΜ/έτος) και ανώτατη τεχνική δυναμικότητα επαναεριοποίησης και αεριοποίησης 8,3 ΔΚΜ/έτος.
- (6) Τα υποθαλάσσια και χερσαία τμήματα του αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου, μήκους 24 km και 4 km αντίστοιχα, θα μεταφέρουν το φυσικό αέριο από την πλωτή μονάδα στο Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (στο εξής: ΕΣΦΑ) της Ελλάδας. Το σημείο σύνδεσης του αγωγού θα είναι το τμήμα «Κήποι-Κομοτηνή» του ΕΣΦΑ, σε ένα νέο σημείο εισόδου από το οποίο το φυσικό αέριο θα μεταφέρεται από την πλωτή μονάδα στο ΕΣΦΑ.
- (7) Το 2018 η Gastrade ΑΕ υπέβαλε στον ΔΕΣΦΑ, τον διαχειριστή εθνικού συστήματος φυσικού αερίου, αίτηση δέσμευσης δυναμικότητας μεταφοράς, ζητώντας τη δημιουργία νέου σημείου εισόδου με δυναμικότητα 21,6 mNm³/ημέρα, εκ των οποίων 10,7 mNm³/ημέρα θα μεταφέρονται στη Βουλγαρία μέσω του αγωγού IGB, 1,9 mNm³/ημέρα θα καταναλώνονται στο τμήμα του ΕΣΦΑ ανατολικά του κόμβου της Κομοτηνής, ενώ η εναπομείνασα ποσότητα 9,0 mNm³/ημέρα θα διοχετεύεται στην ελληνική αγορά, σύμφωνα με την κατανομή του αιτούντα. Βάσει της αξιολόγησης του ΔΕΣΦΑ, όπως προβλέπεται στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου 2020-2029 του ΕΦΣΑ, το αίτημα της Gastrade δεν ήταν εφικτό να ικανοποιηθεί πλήρως. Για την ικανοποίησή του απαιτούνται αρκετές αναβαθμίσεις. Ενδεχομένως στο μέλλον να πραγματοποιηθούν άλλες συνδέσεις για τη μεταφορά φυσικού αερίου σε άλλα συστήματα, καθώς ο Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου (TAP) τελεί υπό κατασκευή.
- (8) Η έναρξη κατασκευής του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης προβλέπεται για το πρώτο τρίμηνο του 2021 και η εμπορική λειτουργία του αναμένεται από την 1η Ιανουαρίου 2023.

4. Η ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ

- (9) Η ΡΑΕ καθορίζει τους όρους της εξαίρεσης σε παράρτημα της εν λόγω απόφασης και έπεται διεξοδική ανάλυση των κριτηρίων της εξαίρεσης, όπου λαμβάνεται υπόψη η αίτηση της Gastrade και τα αποτελέσματα της δοκιμής της αγοράς.
- (10) Με την απόφαση της ΡΑΕ, χορηγείται στο ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης εξαίρεση από τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση τρίτων και την τιμολογιακή ρύθμιση, για χρονικό διάστημα 15 και 25 ετών, αντίστοιχα, από την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας, υπό προϋποθέσεις. Όσον αφορά το αίτημα εξαίρεσης από τους κανόνες διαχωρισμού, η ΡΑΕ δεν αξιολογεί το αίτημα, καθώς οι απαιτήσεις διαχωρισμού του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της οδηγίας 2009/73/ΕΚ δεν εφαρμόζονται σε διαχειριστές συστημάτων ΥΦΑ.

- (11) Όσον αφορά την εξαίρεση από την πρόσβαση τρίτων, η εξαίρεση καλύπτει μόνο το μέρος της δυναμικότητας που είχε δεσμευτεί μέσω της δοκιμής της αγοράς³ για χρονικό διάστημα 15 ετών από την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας και σύμφωνα με τις εξής υποχρεώσεις:
- υποχρέωση τήρησης των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) 715/2009⁴,
  - υποχρέωση έκδοσης κωδικού πρόσβασης στον τερματικό σταθμό μετά την έγκριση της ΡΑΕ με λειτουργικούς κανόνες όσον αφορά την πρόσβαση και τη χρήση του τερματικού σταθμού, συμπεριλαμβανομένων κανόνων σχετικά με την κατανομή της δυναμικότητας και τα προϊόντα, η υποβολή πρέπει να πραγματοποιηθεί το αργότερο 12 μήνες πριν από την εμπορική λειτουργία,
  - η Gastrade πρέπει να δημοσιεύει ορισμένες τεχνικές πληροφορίες σχετικά με τον τερματικό σταθμό, στις οποίες δεν περιλαμβάνεται το επαγγελματικό απόρρητο της εταιρείας,
  - υποχρέωση παροχής της εναπομείνουσας δυναμικότητας σε τακτική βάση μέσω ρυθμίσεων βασιζόμενων στην αγορά, ενδεικτικά δημοπρασίες ή διαδικασίες δέσμευσης δυναμικότητας σε νέες υποδομές (open season),
  - οι δαπάνες του ΔΕΣΦΑ από τη λειτουργία του τερματικού σταθμού βαρύνουν τη Gastrade.
- (12) Όσον αφορά την εξαίρεση από τους κανόνες τιμολόγησης, η εξαίρεση χορηγείται για 25 έτη και για τη συνολική δυναμικότητα επαναεριοποίησης του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Το αργότερο 12 μήνες πριν από την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας, η Gastrade υποχρεούται να υποβάλει στη ΡΑΕ κώδικα τιμολογίων (μεθοδολογία) για το τιμολόγιο του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης, ο οποίος θα πρέπει να παραμείνει σταθερός καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της εξαίρεσης. Το τιμολόγιο πρέπει να είναι ίδιο για το εξαιρούμενο και το μη εξαιρούμενο μέρος της δυναμικότητας. Στις περαιτέρω προϋποθέσεις περιλαμβάνονται οι εξής:
- [BUSINESS SECRET]
  - Η Gastrade υποχρεούται να υποβάλει προς έγκριση στη ΡΑΕ κώδικα τιμολογίων, ο οποίος πρέπει να συνοδεύεται από αναπαραγώγιμο και παραμετροποιημένο μοντέλο τιμολόγησης που αναλύει τη μεθοδολογία τιμολόγησης καθώς και τον μηχανισμό συμμετοχής στα κέρδη.
  - Η Gastrade υποχρεούται να καθορίσει μια συνδυασμένη τιμή η οποία θα αντικατοπτρίζει όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται στους χρήστες του τερματικού σταθμού έως την παράδοση του φυσικού αερίου στο σημείο εισόδου του κατάντη (downstream) συστήματος μεταφοράς.

³ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 60

⁴ Ιδίως τα άρθρα 15, 17, 19, 20 και 22 που δεν αντιτίθενται στη απόφαση εξαίρεσης.

- Για τον υπολογισμό των τιμολογίων προϊόντων βραχυπρόθεσμης δυναμικότητας μπορούν να εφαρμόζονται πολλαπλασιαστές οι οποίοι δεν θα οδηγούν σε αυθαίρετα υψηλότερα τιμολόγια για τα συγκεκριμένα προϊόντα.
  - Η Gastrade υποβάλλει στη ΡΑΕ ετήσιες πληροφορίες σχετικά με τα έσοδά της, προκειμένου να επιτρέπεται η παρακολούθηση της τήρησης των προϋποθέσεων.
  - Ο κώδικας τιμολογίων πρέπει να δημοσιεύεται στον ιστότοπο της εταιρείας πριν από την ημερομηνία πραγματοποίησης οποιασδήποτε προσφοράς δυναμικότητας.
- (13) Ενόψει της απόφασης της Επιτροπής, η απόφαση της ΡΑΕ, συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματος, θα αποτελέσει τη βάση επί της οποίας η Επιτροπή θα διενεργήσει την ανάλυσή της για την εξαίρεση. Το σημαντικότερο είναι ότι η απόφαση της ΡΑΕ καθορίζει προϋποθέσεις που συνδέουν στενά την εξαίρεση με ορισμένα παραδοτέα από τη Gastrade.
- (14) Η ΡΑΕ προβλέπει ότι η απόφαση εξαίρεσης μπορεί να τροποποιηθεί ή να ανακληθεί σε περίπτωση που η Gastrade δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζονται σε αυτή. Επίσης, η Gastrade πρέπει να λάβει συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου να αποτραπεί η εγκαθίδρυση δεσπόζουσας θέσης ή η ενίσχυση υφιστάμενης δεσπόζουσας θέσης στις αγορές φυσικού αερίου της Ελλάδας και της Βουλγαρίας.

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 36 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2009/73/ΕΚ από την Επιτροπή

5.1 Γενικές παρατηρήσεις

- (15) Βάσει της αξιολόγησης των κριτηρίων που αναφέρονται στο άρθρο 36 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ και σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 9 της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή μπορεί να υποχρεώσει τη ρυθμιστική αρχή να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει την απόφαση χορήγησης εξαίρεσης.
- (16) Σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 9 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ, η έγκριση μιας απόφασης εξαίρεσης από την Επιτροπή παύει να ισχύει δύο έτη μετά την έκδοση της απόφασης (εάν έως τότε δεν έχει αρχίσει ακόμη η κατασκευή της υποδομής) ή πέντε έτη μετά την έκδοση της απόφασης (εάν η υποδομή δεν έχει τεθεί σε λειτουργία), εκτός εάν η Επιτροπή αποφασίσει ότι η καθυστέρηση οφείλεται σε μείζονα εμπόδια που βρίσκονται πέρα από τον έλεγχο του προσώπου στο οποίο χορηγήθηκε η εξαίρεση.
- (17) Η έναρξη της λειτουργίας του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης προβλέπεται για το πρώτο τρίμηνο του 2023. Συνεπώς, η κατασκευή πρέπει να ξεκινήσει νωρίτερα και έχει προγραμματιστεί για το πρώτο τρίμηνο του 2021, αφού ληφθεί η τελική απόφαση επένδυσης⁵.

5.2 Δοκιμή της αγοράς και κανόνες διαχείρισης της συμφόρησης

- (18) Το άρθρο 36 παράγραφος 6 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ αναφέρει:

«Πριν από τη χορήγηση εξαίρεσης, η ρυθμιστική αρχή αποφασίζει τους κανόνες και τους μηχανισμούς για τη διαχείριση και την κατανομή δυναμικού. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς πρέπει να απαιτείται να καλούνται όλοι οι δυναμικοί χρήστες της

⁵ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 11

υποδομής να εκδηλώσουν ενδιαφέρον για μίσθωση δυναμικού, προτού γίνει η κατανομή δυναμικού στη νέα υποδομή, ακόμη και για ίδια χρήση. Η ρυθμιστική αρχή απαιτεί οι κανόνες διαχείρισης της συμφόρησης να περιλαμβάνουν την υποχρέωση προσφοράς του αχρησιμοποίητου δυναμικού στην αγορά και οι χρήστες της υποδομής να έχουν το δικαίωμα να διαπραγματεύονται το δυναμικό που διαθέτουν βάσει συμβάσεων στη δευτερογενή αγορά. Κατά την αξιολόγηση των κριτηρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), β) και ε), η ρυθμιστική αρχή λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της εν λόγω διαδικασίας κατανομής δυναμικού.»

- (19) Σκοπός της εν λόγω δοκιμής είναι να αξιολογηθεί η ζήτηση για δυναμικότητα από τρίτους στο πλαίσιο του έργου, προκειμένου να εκτιμηθεί η πιθανότητα εξεύρεσης αγοραστών της δυναμικότητας και να αξιολογηθεί η κατάλληλη κλίμακα του έργου. Το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης διεξήγαγε την πρώτη φάση δοκιμής της αγοράς (εκδήλωση ενδιαφέροντος) από την 30ή Οκτωβρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2018⁶. Συνολικά 20 εταιρείες ζήτησαν δυναμικότητα για έως και 25 έτη, σε σωρευτική ποσότητα [BUSINESS SECRET]. Η δεσμευτική δοκιμή της αγοράς πραγματοποιήθηκε στις 10 Ιανουαρίου 2020. Κατόπιν αιτήματος της Gastrade να παρατείνει τη δοκιμή της αγοράς, η ΡΑΕ ενέκρινε την παράταση. Η δεσμευτική δοκιμή της αγοράς ολοκληρώθηκε στις 24 Μαρτίου 2020. Η τελική κατανομή παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί⁷. [BUSINESS SECRET]
- (20) Βάσει των πληροφοριών που υποβλήθηκαν, η δοκιμή της αγοράς πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 36 παράγραφος 6 της οδηγίας 2009/73/EK.

5.3 «Κύρια νέα υποδομή φυσικού αερίου»

- (21) Το άρθρο 36 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/73/EK ορίζει ότι η κύρια νέα υποδομή φυσικού αερίου, δηλαδή οι διασυνδέσεις, το ΥΦΑ και οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης, μπορεί να εξαιρείται.
- (22) Το αίτημα εξαίρεσης αφορά έναν πλωτό τερματικό σταθμό ΥΦΑ, συμπεριλαμβανομένων δεξαμενών αποθήκευσης ΥΦΑ, και έναν αγωγό ο οποίος

⁶ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 14-15

⁷ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 16

συνδέει τον πλωτό τερματικό σταθμό ΥΦΑ με το σύστημα μεταφοράς (βλ. Κεφάλαιο 3).

- (23) Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης είναι υποδομή ΥΦΑ κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 11 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ και χαρακτηρίζεται κύρια νέα υποδομή φυσικού αερίου κατά την έννοια του άρθρου 36 παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας.

5.4 «Η επένδυση πρέπει να ενισχύει την ασφάλεια του εφοδιασμού»

- (24) Η Επιτροπή σημειώνει ότι γενικά μια επένδυση η οποία παρέχει νέα διαδρομή ή νέο σημείο εισόδου στην οικεία αγορά και συνδέει νέες ανάντη (upstream) πηγές φυσικού αερίου από νέους προμηθευτές με την αγορά, θα πρέπει να ενισχύει την ασφάλεια του εφοδιασμού στην εν λόγω αγορά. Ωστόσο, αυτό θα πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση.
- (25) Η ΡΑΕ εκφράζει την άποψη ότι το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης ενισχύει την ασφάλεια του εφοδιασμού. Ιδίως σε περίπτωση πλήρους διακοπής του εφοδιασμού φυσικού αερίου από τη Ρωσία σε μια ημέρα υψηλής ζήτησης, το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης μπορεί να καλύψει το εναπομείναν κενό των 2,25 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων ημερησίως (ΕΚΜ/ημέρα) για το 2023. Λαμβανομένης υπόψη μιας αλλαγής στη ροή του συστήματος στο συγκεκριμένο σενάριο, το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης θα συνέβαλε επίσης στην αντιμετώπιση εσωτερικών σημείων συμφόρησης⁸.
- (26) Επίσης, η ασφάλεια του εφοδιασμού θεωρείται ότι ενισχύεται τόσο όσον αφορά τη Βουλγαρία, ως δυνητική πηγή προς σύνδεση στον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας (IGB) που τελεί υπό κατασκευή, όσο και την ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

5.4.1 Όροι

- (27) Η ΡΑΕ επέβαλε στο ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης τον όρο να λάβει αποτελεσματικά μέτρα εναντίον της επί κερδοσκοπία αποθεματοποίησης⁹. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να συμβάλουν περαιτέρω στην ασφάλεια του εφοδιασμού αποτρέποντας τη μη χρησιμοποίηση της εγκατάστασης ΥΦΑ σε περίπτωση που καταστεί αναγκαίο για λόγους ασφάλειας του εφοδιασμού.

5.4.2 Συμπέρασμα

- (28) Η Επιτροπή συμφωνεί ότι η προτεινόμενη επένδυση αναμένεται να έχει συνολικά θετικό αντίκτυπο στην ασφάλεια του εφοδιασμού για την Ελλάδα και την Ένωση. Καθιστά εφικτή την πρόσβαση σε νέες πηγές φυσικού αερίου από άλλα σημεία εξαγωγών ΥΦΑ παγκοσμίως.

5.5 «Αρχή της αλληλεγγύης»

- (29) Όπως αναφέρεται στην υπόθεση T-883/16¹⁰, το Γενικό Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αρχή της αλληλεγγύης συνεπάγεται και τη γενική υποχρέωση, εκ μέρους της Ένωσης και των κρατών μελών, στο πλαίσιο άσκησης των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, να λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα των λοιπών ενδιαφερομένων. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη προσπαθούν, στο πλαίσιο της άσκησης

⁸ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 50

⁹ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 59

¹⁰ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 10ης Σεπτεμβρίου 2019 στην υπόθεση T-883/16 Πολωνία κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκέψεις 72-73.

των αρμοδιοτήτων που αντλούν στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής, να αποφεύγουν να λαμβάνουν μέτρα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα της ΕΕ και των λοιπών κρατών μελών, όσον αφορά την ασφάλεια εφοδιασμού, την οικονομική και πολιτική βιωσιμότητά της και τη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού ή του εφοδιασμού, τούτο δε προκειμένου να αποδεχθούν την αλληλεξάρτηση και την εν τοις πράγμασι αλληλεγγύη τους.

- (30) Η ΡΑΕ επισημαίνει στο σχέδιο απόφασής της ότι διαβουλευτήκε με την εθνική ρυθμιστική αρχή της Βουλγαρίας (Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και Υδάτων, EWRC) σχετικά με την απόφαση εξαίρεσης και ότι δεν εκφράστηκε καμία αντίρρηση. Επίσης, αξιολογεί τον αντίκτυπο της εξαίρεσης στις γειτονικές χώρες. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρείχε τη δυνατότητα σε όλους τους ενδιαφερομένους, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με την αιτούμενη εξαίρεση. Κανένα κράτος μέλος δεν υπέβαλε παρατηρήσεις και κανένας ενδιαφερόμενος δεν υποστήριξε ότι η εξαίρεση δεν πρέπει να χορηγηθεί.
- (31) Δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι το προγραμματιζόμενο έργο θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ασφάλεια του εφοδιασμού και στην οικονομική ή πολιτική βιωσιμότητα της ΕΕ ή κρατών μελών. Αντιθέτως, η δημιουργία πρόσθετης δυναμικότητας επαναεριοποίησης συμβάλλει θετικά στην ασφάλεια του εφοδιασμού της Ελλάδας όσο και της ΕΕ. Επίσης, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η πρόσθετη δυναμικότητα του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης θα επηρέαζε αρνητικά τη λειτουργία υφιστάμενων υποδομών φυσικού αερίου σε άλλα κράτη μέλη.
- (32) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι απαιτήσεις που θέτει το Γενικό Δικαστήριο βάσει του άρθρου 194 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης πληρούνται. Εντούτοις, η Επιτροπή συστήνει στη ΡΑΕ να συμπεριλάβει στην τελική απόφασή της σαφή αναφορά στην αρχή της αλληλεγγύης και να αποσαφηνίσει περαιτέρω τη συμμόρφωση της αξιολόγησής της προς την εν λόγω αρχή.

5.6 «Η επένδυση πρέπει να ενισχύει τον ανταγωνισμό για την προμήθεια αερίου»

- (33) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, προκειμένου να αναλυθεί ο αντίκτυπος της εξαίρεσης στον ανταγωνισμό, πρέπει να εξεταστούν οι σχετικές αγορές αερίου και ειδικότερα το ερώτημα κατά πόσον η επένδυση οδηγεί στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά. Αυτό θα πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση.
- (34) Το άρθρο 36 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ προβλέπει ότι το έργο επένδυσης πρέπει να ενισχύει τον ανταγωνισμό για την προμήθεια αερίου και ότι η χορήγηση εξαίρεσης δεν πρέπει να αποβαίνει σε βάρος του ανταγωνισμού. Οι δύο αυτές απαιτήσεις, μολονότι δεν ταυτίζονται, συνεπάγονται ότι το έργο πρέπει να ενισχύει τον ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών¹¹

5.6.1 Η χορήγηση εξαίρεσης για το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης δεν αποβαίνει σε βάρος του ανταγωνισμού

Η εξαίρεση από την πρόσβαση τρίτων (στο εξής: ΠΤ)

¹¹ Commission staff working document on Article 22 of Directive 2003/55/EC concerning common rules for the internal market in natural gas and Article 7 of Regulation (EC) No 1228/2003 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity – New Infrastructure Exemptions [Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για το άρθρο 22 της οδηγίας 2003/55/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1228/2003 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας – Εξαιρέσεις για τις νέες υποδομές], παράγραφος 30.

- (35) Σκοπός της ΠΤ είναι να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι ανταγωνιστές σε μια δεδομένη αγορά χαίρουν πρόσβασης χωρίς διακρίσεις στην υποδομή, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων ΥΦΑ, και ότι δύνανται να ανταγωνιστούν επί ίσοις όροις.
- (36) Η Gastrade αιτήθηκε εξαίρεση από την ΠΤ για διάστημα 25 ετών. Η ΡΑΕ αποφάσισε τη χορήγηση εξαίρεσης μόνο όσον αφορά τη δυναμικότητα που δεσμεύτηκε στη δοκιμή της αγοράς¹². Είναι απαραίτητο να αξιολογείται κατά πόσον και σε ποιο βαθμό οι μέτοχοι και οι δικαιούχοι της εξαιρούμενης δυναμικότητας του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης έχουν την ικανότητα και το κίνητρο αποκλεισμού των ανταγωνιστών από αγορές προϊόντων παρακείμενες στις εγκαταστάσεις ΥΦΑ.

*Κίνητρο και ικανότητα αποκλεισμού*¹³

- (37) Τα κίνητρα αποκλεισμού πηγάζουν κυρίως από την προστασία των κερδών που έχουν οι κάτοχοι δυναμικότητας από δραστηριότητές τους σε παρακείμενες αγορές, όπως οι κατάντη αγορές χονδρικής και λιανικής φυσικού αερίου σε Βουλγαρία και Ελλάδα.
- (38) Η ΡΑΕ αξιολόγησε τις επιπτώσεις της δυναμικότητας που δεσμεύτηκε μέσω της δοκιμής της αγοράς στον ανταγωνισμό, και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση του ανταγωνισμού εξασφαλίζεται, καθώς κανένας φορέας δεν θα ήταν σε θέση να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση ως αποτέλεσμα της δυναμικότητας στον νέο τερματικό σταθμό ΥΦΑ για την ελληνική αγορά¹⁴.
- (39) [BUSINESS SECRET]¹⁵.
- (40) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η πλήρης συμμόρφωση της εξαίρεσης δεν αποβαίνει σε βάρος του ανταγωνισμού, η ΡΑΕ συμπεριέλαβε ένα ανώτατο όριο δυναμικότητας όσον αφορά τις δεσμεύσεις από δεσπόμενες εταιρείες. Το ανώτατο όριο περιορίζει τις δεσμεύσεις πέραν του 40 % της συνολικής δυναμικότητας¹⁶.
- (41) [BUSINESS SECRET]

---

¹² Βλέπε σκέψη (11)

¹³ Η παρούσα ανάλυση κινήτρου και ικανότητας αποκλεισμού βασίζεται ευρέως στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2008/C 265/07) C265/6 της 18.10.2008.

¹⁴ Το ίδιο ισχύει επίσης για τον κατεστημένο φορέα, τη ΔΕΠΙΑ, της οποίας το μερίδιο αγοράς μειώθηκε σημαντικά τα τελευταία έτη, σημειώνοντας ποσοστό μικρότερο του 40 % το 2020 (Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 48).

¹⁵ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 48

¹⁶ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 62-63

- (42) Όπως επισημαίνει η ΡΑΕ στην κοινοποιηθείσα απόφαση, η δυναμικότητα του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης προς το ελληνικό σύστημα θα περιορίζεται στα 0,7 mNm³/ημέρα (εκ των 9 mNm³/ημέρα που ζητήθηκαν), ήτοι 0,26 ΔΚΜ/έτος. Οι ροές προς τη Βουλγαρία μέσω Σιδηροκάστρου περιορίζονται από τον εν λόγω περιορισμό, εκτός αν το ζήτημα επιλυθεί με την εισαγωγή προϊόντων δυναμικότητας υπό όρους ή πρόσθετων επενδύσεων και αναβαθμίσεων στο σύστημα του ΔΕΣΦΑ¹⁷.
- (43) Η εξαίρεση προβλέπει διορθωτικά μέτρα ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο οι επιχειρήσεις να αποκτήσουν θέση στην αγορά στην οποία δεν θα εκτίθενται πλέον στην αποτελεσματική πίεση του ανταγωνισμού. Η ικανότητα αύξησης των τιμών και, συνεπώς, αποκόμισης των οφελών μιας στρατηγικής αποκλεισμού εξασφαλίζεται δεόντως. Ωστόσο, το ανώτατο όριο δέσμευσης δυναμικότητας όσον αφορά το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης δεν φαίνεται κατάλληλο ώστε να αποτρέπει τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στη Βουλγαρία. Το ανώτατο όριο δυναμικότητας στις δεσμεύσεις ύψους 40 % στο ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης με δυναμικότητα 5,5 ΔΚΜ/έτος μεταφράζεται σε 2,2 ΔΚΜ/έτος. Τούτο σημαίνει ότι η ανώτατη δυναμικότητα θα μπορούσε ακόμη να καταστήσει εφικτή ή να ενισχύσει μια δεσπόζουσα θέση σε σχέση με το μέγεθος της βουλγαρικής αγοράς. Το ανώτατο όριο για τον IGB δεν αποτελεί επίσης περιοριστικό παράγοντα, καθώς στο μέλλον θα ήταν δυνατόν η δυναμικότητα του δεύτερου σημείου σύνδεσης της Ελλάδας με τη Βουλγαρία, δηλαδή το Σιδηρόκαστρο, να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εισαγωγή ΥΦΑ από τον ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης πέραν του ισχύοντος ορίου των 0,26 ΔΚΜ/έτος.
- (44) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στην απόφαση εξαίρεσης για τον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας - Βουλγαρίας, η ΡΑΕ εισήγαγε ανώτατο όριο ύψους 40 % στις δεσμεύσεις από δεσπόζουσες επιχειρήσεις ως διασφάλιση. Ωστόσο, ο εν λόγω αγωγός σχεδιάζεται με δυναμικότητα 3 ΔΚΜ/έτος. Συνεπώς, το ανώτατο όριο 40 % μεταφράζεται σε 1,2 ΔΚΜ/έτος σε απόλυτες τιμές.
- (45) Ο περιορισμός του ανώτατου ορίου δυναμικότητας σε ποσοστό 25 % της συνολικής δυναμικότητας του τερματικού σταθμού ΥΦΑ (ήτοι 1,375 ΔΚΜ/έτος) θα διασφάλιζε τη δυνατότητα άλλων επιχειρήσεων να αποκτήσουν επαρκή αποτελεσματική πρόσβαση στη βουλγαρική αγορά προκειμένου να δημιουργηθεί ανταγωνιστική πίεση και να προσεγγιστεί το ανώτατο όριο δυναμικότητας στον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας - Βουλγαρίας και το ανώτατο όριο να οριστεί σε ποσοστό 40 % (ήτοι 1,2 ΔΚΜ/έτος).
- (46) Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι το ανώτατο όριο δέσμευσης ισχύει, μεταξύ άλλων, για εταιρείες με μερίδιο αγοράς 40 % ή μεγαλύτερο «στην ανάντη αγορά προμήθειας φυσικού αερίου στην Ελλάδα¹⁸». Αυτό λείπει σε σχέση με τη βουλγαρική ανάντη αγορά χωρίς να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η εν λόγω αγορά πρέπει να αντιμετωπίζεται διαφορετικά. Για λόγους συνέπειας με την προσέγγιση που ακολουθείται στην περίπτωση της Ελλάδας, η ΡΑΕ θα πρέπει να επεκτείνει την εφαρμογή του ανώτατου ορίου για τις δεσμεύσεις δυναμικότητας και σε επιχειρήσεις με μερίδιο 40 % ή μεγαλύτερο στην ανάντη αγορά προμήθειας φυσικού αερίου στη Βουλγαρία.

Εξαίρεση από την τιμολογιακή ρύθμιση

¹⁷ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 10

¹⁸ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 62

- (47) Δεδομένου ότι τα τιμολόγια που χρεώνονται από το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης είναι ίδια ανεξάρτητα με το αν ο οικείος φορτωτής είναι μέτοχος του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης ή όχι, η προβλεπόμενη εξαίρεση από την τιμολογιακή ρύθμιση για το σύνολο της δυναμικότητας δεν αποβαίνει σε βάρος του ανταγωνισμού.
- (48) Αντιθέτως, όπως υποδεικνύει η ΡΑΕ, το τιμολόγιο θα ήταν σημαντικά υψηλότερο σε περίπτωση μη χορήγησης εξαίρεσης. Ως εκ τούτου, η χορήγηση της εξαίρεσης επιφέρει θετικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό.

5.6.2 Συμπέρασμα

- (49) Επομένως, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η χορήγηση εξαίρεσης από την ΠΤ και τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια δεν θεωρείται ότι αποβαίνει σε βάρος του ανταγωνισμού στην Ελλάδα.
- (50) [BUSINESS SECRET]
- (51) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το ανώτατο όριο όσον αφορά τις δεσμεύσεις από δεσπόμενες επιχειρήσεις θα πρέπει να τροποποιηθεί και να μειωθεί από 40 % σε 25 % της προβλεπόμενης δυναμικότητας του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης. [BUSINESS SECRET] Επιπλέον, η ΡΑΕ θα πρέπει να επεκτείνει την εφαρμογή του ανώτατου ορίου για τις δεσμεύσεις δυναμικότητας και σε επιχειρήσεις με μερίδιο 40 % ή μεγαλύτερο στην ανάντη αγορά προμήθειας φυσικού αερίου στη Βουλγαρία.

5.7 «Το ύψος του επενδυτικού κινδύνου πρέπει να είναι τέτοιο ώστε η επένδυση δεν θα πραγματοποιηθεί εάν δεν χορηγηθεί απαλλαγή»

5.7.1 *Η επένδυση δεν θα πραγματοποιηθεί χωρίς απαλλαγή*

- (52) Δεν υπάρχει γενικό ρυθμιστικό πλαίσιο για τερματικούς σταθμούς ΥΦΑ στην Ελλάδα. Οι κανόνες λειτουργίας για τον υφιστάμενο τερματικό σταθμό ΥΦΑ Ρεβυθούσας περιλαμβάνονται στον ελληνικό κώδικα δικτύου και εφαρμόζονται ειδικά στον συγκεκριμένο τερματικό σταθμό. Το εν λόγω σύστημα συνεπάγεται τη δέσμευση συγκεκριμένων χρονοθυρίδων για εκφορτώσεις πλοίων πριν από την έναρξη έκαστου έτους. Κάθε φορτίο πρέπει να επαναεριοποιείται εντός 18 ημερών το μέγιστο (εκτός αν έχει γίνει δέσμευση δυναμικότητας εντός δεξαμενής στη δευτερογενή αγορά). Το συγκεκριμένο μοντέλο δεν είναι συμβατό με τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις δυναμικότητας που βασίζονται σε μερίδιο της δυναμικότητας του τερματικού σταθμού, μοντέλο το οποίο προβλέπεται για το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης.
- (53) Η Gastrade υποστηρίζει ότι χωρίς την εξαίρεση από την ΠΤ δεν θα ήταν εφικτή η κατανομή μακροχρόνιας δυναμικότητας, καθώς κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται από το μοντέλο που εφαρμόζεται στον υφιστάμενο τερματικό σταθμό ΥΦΑ. Σε περίπτωση εφαρμογής ρυθμιζόμενου τιμολογίου, το τιμολόγιο θα ανερχόταν σε απαγορευτικά υψηλά επίπεδα, γεγονός που με τη σειρά του υπονομεύει οποιαδήποτε δέσμευση δυναμικότητας. Η εξαίρεση από τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια καθιστά εφικτά τα σταθερά τιμολόγια, τα οποία είναι απαραίτητα προκειμένου να παρέχεται η δυνατότητα δέσμευσης πρόσθετης δυναμικότητας, πέραν της δυναμικότητας που δεσμεύτηκε στη δοκιμή της αγοράς.

- (54) Το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης συνεπάγεται σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές που σχετίζονται με μεγάλους κινδύνους χρηματοοικονομικής, κανονιστικής, πολιτικής και τεχνικής φύσης.
- (55) Στο πλαίσιο του τυπικού καθεστώτος ρυθμιζόμενης πρόσβασης, ο ιδιοκτήτης της υποδομής απολαμβάνει μεγάλο βαθμό βεβαιότητας εσόδων και προστασία από κινδύνους σχετιζόμενους με τις ποσότητες ή την κατασκευή, υπό την προϋπόθεση ότι οι επενδύσεις του εγκρίνονται, και τα έσοδα είναι εγγυημένα μέσω ρυθμιζόμενων τιμολογίων που εγκρίνονται από μια ρυθμιστική αρχή προς εξόφληση από τους χρήστες της υποδομής. Ο μηχανισμός αυτός εξασφαλίζει τη συμβατότητα ανάμεσα στο μέγεθος του έργου και στο επίπεδο των τιμολογίων που προκύπτουν.
- (56) Η ΡΑΕ ενημερώνει ότι δεν παρέχεται καμία τέτοια βεβαιότητα εσόδων για το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης, καθώς ο τερματικός σταθμός είναι αμιγώς εμπορική πρωτοβουλία και όχι έργο που επιβάλλεται ή απαιτείται από τη ρυθμιστική αρχή. Η Gastrade αναλαμβάνει τον κίνδυνο να μην επιτύχει υψηλότερο ΕΠΑ σε σχέση με εκείνο που βασίζεται στις εξασφαλισμένες δεσμεύσεις από τη δοκιμή της αγοράς, ήτοι [BUSINESS SECRET]. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι η στοχευόμενη χρησιμοποίηση των επιχορηγήσεων υπόκειται σε έλεγχο κρατικής ενίσχυσης (πρβλ. 5.10.4). Οποιαδήποτε μείωση ενέχει τον κίνδυνο περαιτέρω μείωσης του ΕΠΑ.
- (57) Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η συγκεκριμένη απαίτηση πληρούται.

5.7.2 Η επένδυση υπό καθεστώς εξαίρεσης

5.7.2.1 Εισαγωγή

- (58) Η Gastrade αιτήθηκε οι εξαιρέσεις από τον διαχωρισμό, την πρόσβαση τρίτων και την τιμολόγηση σύμφωνα με το άρθρο 36 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ να έχουν ισχύ για 25 έτη από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας, η οποία αναμένεται την 1η Ιανουαρίου 2023.
- (59) Όσον αφορά τη διάρκεια μιας εξαίρεσης, οι συναφείς κατευθυντήριες γραμμές¹⁹ διευκρινίζουν ότι θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα κάτωθι:
- α) οι συμβάσεις διακίνησης για τερματικούς σταθμούς, η διάρκεια των υποκειμένων συμβάσεων μεταφοράς για αγωγούς και καλώδια, ή οι συμβάσεις εφοδιασμού ανάντη ή κατόντη σταδίων, ή αμφοτέρων·
  - β) το επίπεδο κινδύνου, ιδίως η διάρκεια της εξαίρεσης, δεν είναι υποχρεωτικό να αντιστοιχεί πλήρως στην περίοδο απόσβεσης. Η διάρκεια της εξαίρεσης θα πρέπει να είναι ίση με ή μικρότερη από την αναμενόμενη περίοδο ανάκτησης του κόστους της νέας υποδομής.

5.7.2.2 Πεδίο εφαρμογής και διάρκεια της εξαίρεσης από την πρόσβαση τρίτων

- ⁽⁶⁰⁾ Η ακριβής ποσότητα της δυναμικότητας που προβλέπεται να εξαιρεθεί από την πρόσβαση τρίτων δεν προσδιορίζεται. Η ΡΑΕ επισήμανε ότι η Gastrade δεν προβλέπει κίνδυνο όσον αφορά την υλοποίηση του έργου αν η εξαίρεση από την πρόσβαση

¹⁹ Commission staff working document on Article 22 of Directive 2003/55/EC concerning common rules for the internal market in natural gas and Article 7 of Regulation (EC) No 1228/2003 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity [Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για το άρθρο 22 της οδηγίας 2003/55/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1228/2003 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας] SEC (2009) 62 final.

τρίτων εφαρμοστεί μόνο στο τμήμα της δυναμικότητας που έχει δεσμευτεί μέσω της δοκιμής της αγοράς²⁰.

- (61) Η ΡΑΕ χορήγησε την αιτούμενη εξαίρεση από την πρόσβαση τρίτων μόνο για το τμήμα της δυναμικότητας επαναεριοποίησης που έχει δεσμευτεί μέσω της δοκιμής αγοράς για χρονικό διάστημα 15 ετών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία έναρξης της εμπορικής λειτουργίας, και σύμφωνα με πέντε επιπρόσθετες προϋποθέσεις²¹. Μεταξύ άλλων, σκοπός των προϋποθέσεων αυτών είναι να εξασφαλίζουν επιπρόσθετη διαφάνεια και πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στο μη εξαιρούμενο τμήμα της δυναμικότητας.
- (62) Ως εκ τούτου, είναι δικαιολογημένο και αναλογικό η εξαιρούμενη δυναμικότητα να υπόκειται σε επιπρόσθετες προϋποθέσεις που επιβάλλει η ΡΑΕ.

5.7.2.3 Πεδίο εφαρμογής και διάρκεια της εξαίρεσης από τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια

- (63) Βάσει της υπόθεσης εργασίας που παρουσίασε η Gastrade, η διάρκεια ζωής του έργου υπολογίζεται στα τριάντα έτη. Η στοχευόμενη απόδοση επενδυμένου κεφαλαίου είναι [BUSINESS SECRET].
- (64) [BUSINESS SECRET]
- (65) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο υπολογισμός του τιμολογίου στο υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο επεκτείνει τον υπολογισμό του τιμολογίου πέραν της διάρκειας της εξαίρεσης όσον αφορά την τιμολόγηση. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι το τιμολόγιο για το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης μετά τη λήξη της εξαίρεσης όσον αφορά την τιμολόγηση πρέπει να είναι σύμφωνο με το ρυθμιζόμενο καθεστώς που ισχύει στην Ελλάδα εκείνη τη χρονική στιγμή.

5.7.3 Συμπέρασμα

- (66) Υπό το φως όσων εξετάστηκαν, η Επιτροπή θεωρεί ότι το πεδίο εφαρμογής και η διάρκεια της εξαίρεσης είναι αναλογικά.
- (67) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο κινδύνου κατά την έννοια του άρθρου 36 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/73/EK πληρούται.

5.8 «Η υποδομή πρέπει να ανήκει σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο διακριτό, τουλάχιστον από την άποψη της νομικής του προσωπικότητας, από τους διαχειριστές συστημάτων στα δίκτυα των οποίων θα κατασκευασθεί η εν λόγω υποδομή»

- (68) Οι υφιστάμενοι μέτοχοι του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης είναι οι εξής:
- η κα. Ασημίνα-Ελένη Κοπελούζου (60 %), ιδρυτική μέτοχος της Gastrade, χωρίς άλλες δραστηριότητες στον τομέα του φυσικού αερίου,
  - η Gaslog Cyprus Development Limited (20 %), θυγατρική της GasLog Ltd (GASLOG) σε ποσοστό 100 %, η οποία είναι παγκόσμια ηγέτιδα στις υπηρεσίες μεταφοράς ΥΦΑ και εισηγμένη στο χρηματιστήριο αξιών της Νέας Υόρκης, και

²⁰ Απόφαση ΡΑΕ, σελ. 17, βλ. επίσης σκέψη (19)

²¹ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 58-60

- η Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (ΔΕΠΑ) Α.Ε., ένας όμιλος εταιρειών που αναλαμβάνουν δραστηριότητες φυσικού αερίου στην Ελλάδα, η οποία μετονομάστηκε σε ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε. μετά τη μερική διάσπαση και απόσχιση από τη ΔΕΠΑ Α.Ε. Η ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε. διατηρεί τις δραστηριότητες χονδρικής και λιανικής σε σχέση με το φυσικό αέριο της ΔΕΠΑ Α.Ε., καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με τη συμμετοχή της ΔΕΠΑ στο μετοχικό κεφάλαιο της GASTRADE.
- (69) Το δίκτυο μεταφοράς στο οποίο θα συνδεθεί το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης ανήκει και τελεί υπό τη διαχείριση του ΔΕΣΦΑ, του ρυθμιζόμενου διαχειριστή του εθνικού συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου της Ελλάδας. Ο ΔΕΣΦΑ ήταν αρχικά θυγατρική της ΔΕΠΑ, η οποία πιστοποιήθηκε από τη ΡΑΕ σύμφωνα με το μοντέλο διαχωρισμού ιδιοκτησιακού καθεστώτος το 2018. Ποσοστό 66 % των μετοχών της ΔΕΣΦΑ πωλήθηκαν στη SENFLUGA, μια κοινοπραξία των SNAM Rete Gas (60 %), Enagas (20 %) και Fluxys (20 %). Το 2019, η εταιρεία DAMCO Α.Ε. αγόρασε το 10 % των μετοχών της SENFLUGA. [BUSINESS SECRET] Επισημαίνεται ότι συμμετέχει ως παθητικός μέτοχος στον ΔΕΣΦΑ, χωρίς εξουσίες λήψης αποφάσεων όσον αφορά τη λειτουργία του συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου της ΔΕΣΦΑ.
- (70) Ως εκ τούτου, το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης είναι διακριτός, τουλάχιστον από την άποψη της νομικής του προσωπικότητας, από τον υφιστάμενο διαχειριστή συστημάτων μεταφοράς κατά την έννοια του άρθρου 36 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

5.9 «Πρέπει να επιβάλλονται τέλη στους χρήστες της εν λόγω υποδομής»

- (71) Η πρόσβαση στο ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης θα υπόκειται σε χρεώσεις. Βάσει των πληροφοριών που παρείχε η ΡΑΕ, τα τιμολόγια θα εφαρμόζονται στους χρήστες σύμφωνα με μια μεθοδολογία τιμολόγησης βασισμένη στον κώδικα τιμολογίων, ο οποίος θα υποβάλλεται προς έγκριση στη ΡΑΕ τουλάχιστον 12 μήνες πριν από την εμπορική λειτουργία. Τα τιμολόγια πρέπει να καθορίζονται βάσει ορισμένων κριτηρίων.
- (72) Ειδικότερα, όλοι οι χρήστες του τερματικού σταθμού θα πληρώνουν το ίδιο τιμολόγιο για τη συνολική διάρκεια ισχύος της εξαίρεσης, ενώ [BUSINESS SECRET]. Τυχόν πρόσθετα έσοδα θα επιστρέφονται στους χρήστες βάσει του κώδικα τιμολογίων που θα εγκρίνει η ΡΑΕ²².
- (73) Σημειώνουμε, ωστόσο, ότι η ΡΑΕ, ήδη στην απόφασή της περί εξαίρεσης θεσπίζει τις αρχές που πρέπει να ακολουθούνται από τον κώδικα τιμολογίων. Μία είναι η υποχρέωση επιστροφής εσόδων πέραν του ανώτατου ορίου του ΕΠΑ στους αρχικούς και μελλοντικούς χρήστες του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης. [BUSINESS SECRET]

---

²² Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 54, 55.

5.9.1 Συμπέρασμα

(74) Ως εκ τούτου, οι χρεώσεις του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης θα επιβάλλονται ισότιμα στους χρήστες της υποδομής και δεν θα επιβάλλονται χρεώσεις στους τελικούς καταναλωτές στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

(75) Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αρχή που περιλαμβάνεται στην εξαίρεση για τη μεθοδολογία τιμολόγησης που πρόκειται να εγκριθεί από τη ΡΑΕ, σύμφωνα με την οποία τα έσοδα πέραν του ανώτατου ορίου του ΕΠΑ πρέπει να επιστρέφονται στους αρχικούς και τους νέους φορτωτές²³, υπόκεινται στους όρους της επικείμενης απόφασης περί κρατικής ενίσχυσης. Η ΡΑΕ λαμβάνει απόφαση σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής του ανώτατου ορίου του ΕΠΑ κατά την έγκριση του κώδικα τιμολογίων, με την επιφύλαξη των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Από την άποψη αυτή, η ΡΑΕ πρέπει να λάβει υπόψη το αποτέλεσμα της διαδικασίας κρατικών ενισχύσεων που αναφέρεται στην ενότητα 5.10.4 της παρούσας απόφασης.

5.10 **«Η χορήγηση απαλλαγής δεν πρέπει να αποβαίνει σε βάρος του ανταγωνισμού ή της αποτελεσματικής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου, ή της αποδοτικής λειτουργίας του διεπόμενου από ρυθμιστικές διατάξεις συστήματος με το οποίο συνδέεται η υποδομή»**

(76) Το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης θα βελτιώσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου αυξάνοντας περαιτέρω τη ρευστότητα και την ευελιξία της καθώς θα επιτρέπει επιπρόσθετες εισαγωγές ΥΦΑ, οι οποίες διαφέρουν από τις παραδοσιακές πηγές φυσικού αερίου που επί του παρόντος εισάγονται στη νοτιοανατολική περιφέρεια.

(77) Δεν περιλαμβάνεται η λειτουργία του ρυθμιζόμενου συστήματος, διότι το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης λειτουργεί βάσει της συμφωνίας με τον ΔΕΣΦΑ, σύμφωνα με την οποία οι δαπάνες του ρυθμιζόμενου συστήματος που διαχειρίζεται ο ΔΕΣΦΑ λόγω του νέου τερματικού σταθμού θα βαρύνουν την Gastrade. Ο ΔΕΣΦΑ δεν υποχρεούται να υλοποιήσει περαιτέρω επενδύσεις στο ελληνικό σύστημα μεταφοράς, εκτός αν η ΡΑΕ κρίνει ότι τέτοιες επενδύσεις βασίζονται σε θετική ανάλυση κόστους-οφέλους²⁴.

(78) Επιπροσθέτως, οι κανόνες τιμολόγησης του ρυθμιζόμενου συστήματος δεν επηρεάζονται, καθώς το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης θα εξαιρείται από την τιμολογιακή ρύθμιση και τα τιμολόγια θα χρεώνονται αποκλειστικά στους χρήστες του. Για τον συγκεκριμένο τερματικό σταθμό δεν θα ισχύουν οι ρυθμιζόμενοι κανόνες τιμολόγησης, αλλά ο ειδικός κώδικας τιμολογίων που θα προταθεί από την Gastrade και θα εγκριθεί από τη ΡΑΕ.

(79) [BUSINESS SECRET]

²³ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 54

²⁴ Απόφαση της ΡΑΕ, σ. 55, 56, πρβλ. επίσης σ. 10.

- (80) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι υπάρχει απόκλιση ανάμεσα στη διάρκεια ζωής του έργου και την εξαίρεση όσον αφορά την τιμολόγηση. Σε περίπτωση που η εξαίρεση λήξει πριν από τη διάρκεια ζωής του έργου, η Επιτροπή συστήνει η ΡΑΕ να διευκρινίσει την αναμενόμενη τιμή ώστε να συμπεριληφθεί στη ρυθμιζόμενη περιουσιακή βάση.
- (81) Τέλος, υπό το φως όσων αναφέρονται στο παρόν τμήμα και στο τμήμα 4.4, η εξαίρεση από τους κανόνες της ρυθμιζόμενης πρόσβασης τρίτων και από την τιμολογιακή ρύθμιση δεν θα πρέπει να αποβαίνει σε βάρος του ανταγωνισμού.

5.10.1 Συμπέρασμα

- (82) Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η εξαίρεση δεν πρέπει να αποβαίνει σε βάρος του ανταγωνισμού ή της αποτελεσματικής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου ή της αποδοτικής λειτουργίας του ρυθμιζόμενου συστήματος με το οποίο συνδέεται η υποδομή.

5.11 Λοιπά θέματα

5.11.1 Μεταβολές στη μετοχική διάρθρωση

- (83) Σύμφωνα με το τμήμα 4.4 σημείο 3 της απόφασης της ΡΑΕ, η ΡΑΕ υποχρεώνει τη Gastrade να κοινοποιεί οποιαδήποτε μεταβολή με την οποία μια επιχείρηση αποκτά, άμεσα ή έμμεσα, κοινό ή αποκλειστικό έλεγχο της Gastrade ή συγχωνεύεται με αυτή ή με κάποιον εκ των μετόχων της. Ακολούθως, μια τέτοια μεταβολή μπορεί να αξιολογείται σε συνεργασία με την εθνική αρχή ανταγωνισμού, ούτως ώστε να ελεγχθεί κατά πόσον η Gastrade εξακολουθεί να τηρεί τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες χορηγήθηκε η εξαίρεση.
- (84) Η Επιτροπή συμφωνεί ότι απαιτούνται προληπτικά μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες χορηγήθηκε η εξαίρεση εξακολουθούν να τηρούνται σε περίπτωση που επέλθουν μεταβολές στη μετοχική διάρθρωση της Gastrade ή στους μετόχους της.

5.11.2 Μη τήρηση των διατάξεων της παρούσας απόφασης

- (85) Η απόφαση της ΡΑΕ προβλέπει ότι οποιαδήποτε παραβίαση εκ μέρους της Gastrade των προϋποθέσεων που καθορίζονται στην απόφαση μπορεί να οδηγήσει σε επιβολή κύρωσης στην Gastrade από τη ΡΑΕ. Σε περίπτωση που η Gastrade δεν τηρήσει τις υποχρεώσεις της, η ΡΑΕ έχει δικαίωμα να επιβάλει κυρώσεις ανάλογες προς τη σοβαρότητα της παραβίασης, σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες και τη νομοθεσία, ακόμη και να προβεί σε ανάκληση της εξαίρεσης σύμφωνα με το άρθρο 36 της οδηγίας 2009/73/EK, αντίστοιχα, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η Gastrade

διέπραξε σοβαρή παραβίαση μίας ή περισσότερων εκ των προϋποθέσεων που προβλέπει η παρούσα απόφαση.

- (86) Η ΡΑΕ μπορεί να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει την παρούσα απόφαση σε περίπτωση που ουσιαστική μεταβολή των περιστάσεων οδηγήσει σε μεταβολή βάσει της οποίας κρίνεται ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 36 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ έχουν ικανοποιηθεί.
- (87) Η εξαίρεση μπορεί επίσης να ανακληθεί σε περίπτωση που η Gastrade υπαχθεί σε κινηθείσα διαδικασία πτώχευσης ή κριθεί ή κηρυχθεί σε πτώχευση.
- (88) Η Επιτροπή συμφωνεί με τα μέτρα και υπενθυμίζει ότι οποιαδήποτε τροποποίηση ή ανάκληση των αποφάσεων εξαίρεσης θα πρέπει να κοινοποιούνται αμελλητί στην Επιτροπή.

5.11.3 Κρατικές ενισχύσεις

- (89) Τα σχέδια χορήγησης κρατικής ενίσχυσης με δημόσια κονδύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενωσιακών διαρθρωτικών ταμείων, στο έργο του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης υπόκεινται στις απαιτήσεις κοινοποίησης στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (90) Η Επιτροπή σημειώνει ότι η κρατική ενίσχυση για το ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης είχε κοινοποιηθεί εκ των προτέρων με αριθμό αναφοράς SA.55526 (2019/PN) στις 16 Οκτωβρίου 2019.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (91) Υπό το φως των όσων αναφέρθηκαν και υπό την προϋπόθεση ότι η ελληνική απόφαση εξαίρεσης τροποποιηθεί σύμφωνα με την παρούσα απόφαση και ότι η ΕΡΑ λαμβάνει δεόντως υπόψη την απόφαση της Επιτροπής κατά τη λήψη αποφάσεων που απευθύνονται στο ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης βάσει της απόφασης εξαίρεσης, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι θα πρέπει να χορηγηθεί εξαίρεση στο ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 9 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ. Η τελική απόφαση θα κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 9 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΡΑΕ) τροποποιεί, σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 9 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ, την απόφασή της αριθ. 1333/2020, της 17ης Σεπτεμβρίου 2020 (ελληνική απόφαση εξαίρεσης), που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 25 Σεπτεμβρίου 2020, σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 8 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

Άρθρο 2

Η ΡΑΕ παρακολουθεί και, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, υποβάλλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των όρων που καθορίζει η παρούσα απόφαση.

Άρθρο 3

Η ΡΑΕ τροποποιεί τους επιπρόσθετους όρους ώστε να εξασφαλίζουν την πλήρη τήρηση των κριτηρίων του άρθρου 36 παράγραφος 1, μειώνοντας το ανώτατο όριο όσον αφορά τις δεσμεύσεις από τις δεσπόζουσες επιχειρήσεις στο ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης από 40 % σε

25 %, και επεκτείνει τον όρο σε επιχειρήσεις με μερίδιο 40 % ή μεγαλύτερο στην ανάντη αγορά προμήθειας φυσικού αερίου στη Βουλγαρία.

Άρθρο 4

Η ΡΑΕ τροποποιεί την απόφασή της για να εξασφαλίσει ότι η υποχρεωτική επιστροφή οποιουδήποτε κέρδους πέραν του καθορισμένου εσωτερικού ποσοστού απόδοσης («ΕΠΑ») στους αρχικούς και μελλοντικούς χρήστες του ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης θα υπόκειται στους όρους της επικείμενης απόφασης περί κρατικής ενίσχυσης.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΡΑΕ), Πειραιώς 132, 118 54 Αθήνα.

Βρυξέλλες, 25.11.2020

*Για την Επιτροπή
Kadri SIMSON
Μέλος της Επιτροπής*

